

Kalendarium kryzysu w strefie euro i walki z nim

2008

Grudzień > **Europejski Plan Odnowy Gospodarczej** - skoordynowana na szczeblu UE odpowiedź na światowy kryzys finansowy

2009

Maj > Decyzja Europejskiego Banku Centralnego o uruchomieniu pierwszego **programu zakupu zabezpieczonych obligacji** (*covered bond purchase programme*)

Październik > Znacząca rewizja greckich danych budżetowych, dokonana po wyborach parlamentarnych w Grecji

Grudzień > Pierwsza znacząca obniżka ratingu greckich obligacji przez wszystkie trzy główne agencje ratingowe

2010

Styczeń > Raport Eurostatu stwierdzający nieprawidłowości w zakresie przekazywanych przez Grecję statystyk

Kwiecień > Oficjalne zwrócenie się Grecji do UE i Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) o pomoc finansową

> Pierwsza obniżka ratingu greckich obligacji do tzw. poziomu śmieciowego przez jedną z agencji ratingowych

Maj > **Pierwszy finansowy program pomocowy UE-MFW dla Grecji** (110 mld EUR)

> Decyzja Europejskiego Banku Centralnego (EBC) dot. akceptowania greckich instrumentów finansowych w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu, pomimo spadku ich ratingów kredytowych poniżej obowiązującego wówczas minimalnego poziomu

> **Decyzja EBC** o uruchomieniu **programu dotyczącego rynków papierów wartościowych** (*securities markets programme* - SMP)

> Utworzenie Europejskiego Mechanizmu Stabilizacji Finansowej (*European Financial Stabilisation Mechanism*, EFSM) oraz Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (*European Financial Stability Facility*, EFSF), dysponujących funduszami odpowiednio do 60 mld EUR i do 440 mld EUR

Czerwiec > Zakończenie pierwszego programu zakupu zabezpieczonych obligacji (*covered bond purchase programme*)

Wrzesień > Przedłożenie przez Komisję Europejską (KE) propozycji sześciu aktów legislacyjnych (tzw. "**sześciopak**")

Listopad > Finansowy **program pomocowy dla Irlandii** (85 mld EUR)

Grudzień > Decyzja dot. utworzenia **Europejskiego Mechanizmu Stabilności** (*European Stability Mechanism*, ESM), wymagającego odpowiedniej zmiany traktatowej

> Utworzenie **Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego** (*European Systemic Risk Board*) oraz trzech **Europejskich Urzędów Nadzoru** (*European Supervisory Authorities*), tj. Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych

2011

Styczeń > Rozpoczęcie pierwszego Semestru Europejskiego

Marzec > **Pakt Euro Plus** - inicjatywa na rzecz wzmocnienia koordynacji polityk gospodarczych oraz konkurencyjności państw strefy euro oraz sześciu innych państw członkowskich UE, które przystąpiły do porozumienia (w tym Polski)

Maj > **Finansowy program pomocowy dla Portugalii** (78 mld EUR)

Lipiec > **Podpisanie pierwszego porozumienia ustanawiającego Europejski Mechanizm Stabilności**

> Drugi finansowy pakiet pomocowy dla Grecji, obejmujący:

- dobrowolny udział sektora prywatnego

- wydłużenie terminu zapadalności oraz obniżenie oprocentowania pożyczek z EFSF (mające zastosowanie także w przypadku Irlandii i Portugalii)

- zwiększenie skuteczności EFSF/ESM (możliwość działania w oparciu o program zapobiegawczy, finansowanie dokapitalizowania instytucji finansowych, dokonywanie interwencji na rynkach wtórnych)

Październik > **Decyzja EBC** o uruchomieniu **drugiego programu zakupu zabezpieczonych obligacji** (*covered bond purchase programme*)

Listopad > Przedstawienie przez KE propozycji dwóch regulacji dotyczących nadzoru budżetowego (tzw. "**dwupak**") oraz Zielonej Księgi w sprawie możliwości wprowadzenia obligacji stabilnościowych

Grudzień > Decyzja ws. wprowadzenia nowego paktu fiskalnego (w formie umowy międzynarodowej) oraz wcześniejszego wejścia w życie ESM

> Wejście w życie "sześciopaku"

2012

Luty	<ul style="list-style-type: none">> Podpisanie nowego Traktatu ustanawiającego Europejski Mechanizm Stabilności (ESM) > Uzgodnienie dalszych warunków drugiego programu pomocowego dla Grecji (130 mld EUR):<ul style="list-style-type: none">- udział sektora prywatnego obejmie nominalną redukcję długu w wysokości 53,5 proc.- udział sektora publicznego w postaci zgody na obniżenie z mocą wsteczną stóp procentowych dwustronnych pożyczek dla Grecji- wzmocnienie grupy zadaniowej Komisji Europejskiej w Atenach (ustanowienie stałej misji)
Marzec	> Podpisanie Traktatu na rzecz Stabilności, Koordynacji i Zarządzania w Unii Gospodarczej i Walutowej (tzw. "pakt fiskalny", w formie umowy międzynarodowej pomiędzy państwami UE z wyłączeniem Wielkiej Brytanii i Czech)
Czerwiec	<ul style="list-style-type: none">> Sprawozdanie "W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej", przygotowane przez przewodniczącego Rady Europejskiej w ścisłej współpracy z przewodniczącymi Komisji i Eurogrupy oraz z prezesem EBC (tzw. "raport czterech"), określające cztery podstawowe elementy prawdziwej UGW: 1) unię bankową, 2) unię fiskalną, 3) unię gospodarczą, 4) unię polityczną. > Przyjęcie Paktu na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia
Lipiec	> Finansowy program pomocowy dla sektora bankowego Hiszpanii
Wrzesień	<ul style="list-style-type: none">> Decyzja EBC o uruchomieniu nowego programu skupu obligacji państwowych zwanego <i>Outright Monetary Transactions</i> (OMT, bezwarunkowe transakcje monetarne). > Przedłożenie przez KE propozycji utworzenia mechanizmu wspólnego nadzoru nad sektorem bankowym > Wejście w życie Traktatu o ESM
Październik	> Sprawozdanie okresowe "W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej" (tzw. "raport czterech")
Listopad	> Komunikat KE "Plan działania na rzecz pogłębionej i rzeczywistej unii gospodarczej i walutowej (UGW): początek europejskiej debaty"
Grudzień	<ul style="list-style-type: none">> Sprawozdanie końcowe "W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej" (tzw. "raport czterech"), określający harmonogram działań prowadzących do ukończenia tworzenia prawdziwej UGW > Uzgodnienie przez Radę Europejską planu działania na rzecz ukończenia tworzenia UGW

2013

Styczeń	> Wejście w życie Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej (tzw. "pakt fiskalny")
Marzec	> Publikacja raportu "W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej" przygotowanego przez Hermana Van Rompuy w współpracy z Prezydentem KE, Eurogrupy i EBC
Maj	> Wejście w życie rozporządzeń (tzw. "dwupak") : nr 473/2013 w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich należących do strefy euro oraz nr 472/2013 w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej
Listopad	> Wejście w życie przepisów powołujących jednolity mechanizm nadzorczy (ang. Single Supervisory Mechanism, SSM); operacyjnie EBC przejmie zadania z zakresu nadzoru 4 listopada 2014 r.
Grudzień	> Zakończenie finansowego programu pomocowego dla Irlandii

2014

Styczeń	> Zakończenie finansowego programu pomocowego dla sektora bankowego Hiszpanii
Lipiec	> Uchwalenie przepisów powołujących jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (ang. Single Resolution Mechanism, SRM) oraz przepisów dotyczących utworzenia wspólnego funduszu, z którego środki będą przeznaczone na prowadzenie procesów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (Single Resolution Fund)
Listopad	> Rozpoczęcie działalności jednolitego mechanizmu nadzorczego (SSM) . EBC obejmuje nadzór nad systemowo ważnymi instytucjami finansowymi

2015

- Styczeń** > Rozpoczęcie działalności przez **Jednolitą Radę ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB)**
- Czerwiec** > Publikacja raportu **"Dokończenie budowy europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej"** przygotowane przez przewodniczącego Komisji Europejskiej w ścisłej współpracy z przewodniczącymi Rady Europejskiej, Eurogrupy, Parlamentu Europejskiego oraz prezesem EBC (tzw. "raport pięciu")
- > Powstaje Plan Inwestycyjny dla Europy (tzw. **Plan Junckera**) przygotowany przez KE i EBI plan zwiększenia inwestycji europejskich do 2018 roku. Kluczowym instrumentem **Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych (EFIS)**
- > Koniec drugiego programu pomocy finansowej dla Grecji. Mija termin spłacenia zobowiązań wobec MFW przez grecki rząd.
- Lipiec** > **Grecy odrzucają w referendum plan pomocowy** zaproponowany przez KE, EBC i MFW
- > Grecki parlament zatwierdza nowy trzyletni **trzeci finansowy program pomocowy** (86 mld EUR)
- Wrzesień** > KE przedstawiła plan działania na rzecz unii rynków kapitałowych
- Listopad** > KE zaproponowała utworzenie **Europejskiego systemu gwarantowania depozytów (EDIS)** jako ostatniego filaru unii bankowej.

2016

- Styczeń** > Rozpoczęcie operacyjnej działalności **Jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (SRM)**
- Marzec** > Przedterminowe zakończenie programu pomocowego przez władze cypryjskie
- Czerwiec** > KE uruchomiła **Europejski Portal Projektów Inwestycyjnych (EPPI)** jako element Planu Inwestycyjnego dla Europy
- Wrzesień** > Publikacja noty prezydencji słowackiej **"Deepening the EMU – fiscal pillar"**
- Grudzień** > Państwa UE porozumiały się co do przedłużenia działania Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych do 2020 r.

2017

- Marzec** > Komisja Europejska publikuje **"Białą księgę w sprawie przyszłości Europy"**
- Maj** > Komisja Europejska publikuje **"Dokument otwierający debatę w sprawie pogłębienia Unii Gospodarczej i Walutowej"**
- Czerwiec** > Komisja Europejska publikuje **"Dokument otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE"**